

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Quæstio XXIV. In Tit. XXIV. De Officio Archi-Presbyteri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

QUÆSTIO XXIV.

IN TIT. XXIV. DE OFFICIO ARCHI-PRESBYTERI.

2293. **A**rchipresbyter sequitur Archidiaconum, sic dictus, quod sit quasi primus Presbyterorum, & præsit cæteris Presbyteris, sive in civitate, ubi Sedes est Episcopi, & Ecclesijs majoribus; sive in Parochijs ruri existentibus; c. 2. h. t. & ideo Archipresbyter rectè dicitur Vicarius Episcopi à jure datus, in his, qui respiciunt in Episcopo potestatem Ordinis Sacerdotalis. Joan: Andr: in c. 1. h. t. n. 3. Ex hoc colliges, Archipresbyterum, aliū esse Urbanum; aliū, Ruralem. Urbanus est, qui præsit Presbyteris in civitate, sumpta juridicè (nimirum ubi Sedes est Episcopi) existentibus; & Episcopi vices supplet in Divino Officio, de quo c. 3. h. t. Ruralis autem, seu Foraneus dicitur, qui exercet curam animarum in plebe, & super alios Parochos, & Presbyteros inspectionem habet, de quo c. fin. h. t. vocari- que solet etiam plebanus, seu Decanus ruralis, ut docet Pirhing h. t. n. 1. qui Decanum Ecclesiæ Collegiata vocat Archipresbyterum, sed Urbanum; & addit, Archipresbyterum ruralem etiam vocari Decanum ruralem, seu Officiale, & Vicarium Foraneum &c. c. adhuc, de Officiis Archid: & Clem: 2. de Rescrip: juncta gloss. V. Foraneo. Hi sunt similes illis Presbyteris, qui olim vocabantur Chori-Episcopi, vicesque Episcoporum ruri obibant. Officium Archipresbyteri Urbani, de Jure communi, est; in absentia Episcopi celebrare, c. 3. h. t. cantum horarum auspiciari, orationes, quas vocant collectas, recitare; & benedictiones impertiri. c. 3. h. t.

2294. Præter hæc habet Jurisdictionem Ordinariam; Barbosa in c. fin: h. t. n. 3. sed non in foro externo, spectato jure communi, præsertim antiquo; quia sic adest Episcopus, Pirhing h. t. n. 6. aliud esse potest spectata consuetudine certi alicujus loci; habet tamen Jurisdictionem fori interni, seu curam animarum, &c. c. 1. & 2. h. t. non tantum respectu Presbyterorum, quibus præsit; Joan: Andr: in c. Officium n. 3. sed etiam respectu aliorum in dicecesi; gloss: in cit: c. Officium V. à foris; non tamen quoad casus Episcopo reservatos;

Tom. I.

Sylvester V. Archipresbyteri, q. 3. nec quoad reconciliationem publicè penitentium V. Pirhing h. t. n. 7.

Archipresbyter civitatis, seu Urbanus subest Archidiacono in Jurisdictione; in Presbyteralibus præest Presbyteris, c. 1. h. t. & ideo Archidiaconus præcedit Archipresbyterum in administratione; sed ipse præcedit illum in Divinis; Barbosa in cit. c. 1. h. t. n. 3. hinc Archipresbyter, absente Episcopo, præcedit Archidiaconum; in celebratione Missæ diebus solennibus; 2. in delatione Sanctissimi Sacramenti in ejus Festo; 3. in benedictione candelarum; 4. Cinerum; 5. Palmarum; sic Barb. ad c. 1. h. t. n. 3. excipe nisi Archidiaconus etiam ipse Sacerdos sit, tunc enim etiam in his præcedit Archipresbyterum; sic Barb. loc. cit.

Archipresbyter ruralis, seu Foraneus, non solum vulgi, sed etiam Presbyterorum curam gerere debet, qua ratione quisque Divinum Officium gerat, Episcopo denunciando, c. fin: h. t. & Episcopi decreta, in Parochijs, vel per se, vel per alios, executioni mandando; habet Jurisdictionem fori externi in toto districtu sui Decanatus, (cùm sint Vicarij foranei Episcopi) sed omnino dependentem ab Episcopo, vel ejus Vicario, sic, ut dubia, vel res gravioris momenti ad ipsos referre debeant; Pirhing h. t. n. 11. si ab Episcopo possint ab Officio removeri ad arbitrium, eorum Jurisdictio, est solum delegata; si secus, ordinaria: cùm autem ejusmodi Archipresbyteri, seu Decani rurales nullam habeant præminentiam in Ecclesijs principalibus, ut sunt Cathedrales, & Collegiata, nec dignitatem, nec personatum habent proprie dictum, vi cuius possint esse delegati Sedis Apostolicæ &c. sed merum Officium, c. fin. h. t. ibi: per minores titulos. Fagnan. in c. 1. de atat. & qualitat. num. 23.

Præter, hæc nota 1. Archipresbyteros, seu Decanos Urbanos (juxta dicta n. 2293. nimirum eos, qui Decani sunt Ecclesiæ Cathedralis, vel etiam, ut notavimus ibidem, Collegiata) si annexam habent Jurisdi-

Tit 2

risdi-

risdictionem fori externi, habere dignitatem Ecclesiasticam, propriè dictam; secus, tantum personatum. Nam præeminentia in tali Ecclesia cum Jurisdictione fori externi, dignitas est; sine illa, personatus; Layman in c. finale, h. t. n. 3. qui autem sunt tantum rurales, hoc est, qui non sunt Decani Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, nec dignitatem Ecclesiasticam habent, nec personatum; sed simplex Ministerium, seu Officium; quia tales in Ecclesiis principalibus non præminent; sed solum in minoribus, seu Parochijs, ut constat ex c. fin: ibi: per minores titulos. Sic Layman cit.

2298. Ex hoc colliges, Decano Rurali, à Sede Apostolica, vel ejus Legato, non posse delegari causas, juxta c. statutum 11. de Rescript. in 6. nec posse constitui Judicem Conservatorem, juxta c. fin: de Offic: dele-

gati in 6. intellige, quantum est, vi talis Decanatus.

Not. 2. ex Azor p. 2. Instit: moral: l. 3. c. 17. in toto Jure Canonico nullum extare titulum de Officio Decani, ut distincti ab Archipresbytero; adeoq; totum ejus jus, & auctoritatè, consuetudine, & more, pendere. Unde textus, qui aliquando loquuntur de Decanis (ut c. dilecti, de Sent: excom: in 6. c. dilectos de Præbendis, c. constitutus & c. constitutis de Appellat:) intelligendi veniunt de Urbanis;

Similiter nullus extat in Jure Canonico titulus, de Officio Præpositi, licet non raro ejus mentis fiat in responsis, Romanorum Pontificum, ut notat Azor cit: c. 18. q. 1. ubi asserit, eum habere personatum, & dignitatem cum animarum cura; cum toti Canonicorum Collegio præsit.

QUÆSTIO XXV.

IN TIT. XXV. DE OFFICIO PRIMICERII.

2299. **S**upponendum 1. Primicerium juxta nonnullos idem esse, ac primum in cera, sive tabulis ceratis, aut scriptura positum; rectius denotare primum in aliqua dignitate, Ordine, vel Officio; ita Zoësius h. t. n. 1. Hinc in Jure Civili, primus defensorum, protectorum, domesticorum, Primicerius dicitur. Zoësius cit. Supponendum 2. olim in Ecclesia Cathedrali fuisse Scholam Cantorum institutam, quorum munus erat, officia Divina, & preces horarias in choro piè, ac studiosè decantare; quorum Præfectus Primicerius dicebatur; sic Azor p. 2. l. 3. c. 16. q. 1. Primicerius igitur hic pro eo accipitur, qui præest in Ecclesia Clericis, ac Cantoribus docendis, & ad cantum destinandis; sic Vallensis h. t. n. 2.

2300. Et ideo dicitur primus in Choro, vel cantu, absente Archipresbytero, ut notat Panormit: ad rubricam hujus tit: vel Chori Magister; Vallensis. cit: aut etiam Cantor, sive Præceptor, sub quo etiam est succentor; Hostiens: in Summa h. t. Munus, seu Officium Primicerij est, præesse Diaconis, vel reliquis gradibus Ecclesiasticis in Ordine positis, docendo lectiones, quæ ad officia Clericorum pertinent; & de singulis studium habere, ut in quacunque re

capacem sensum habuerit, absque ulla vacet negligentia, aut à quo ipse jusserit, instruuntur, juxta c. unic: h. t. Præterea, inchoat Antiphonas & Psalmos, quando Cantorum Chorus in duas partes divisus est; sic Barbosa in c. unic: h. t. n. 6. sed in his potissimum attenditur diversarum Provinciarum, & Ecclesiarum consuetudo.

Ceterum munus, & officium Primicerij describitur in c. perlectis, & ad Primicerium, dist. 25. ibi: ad Primicerium pertinent, acolyti, exorcistæ, Psalmistæ, atque lectores: signum quoque dandum pro Officio Clericorum, pro vitæ honestate, & Officij, meditandi, & peragendi sollicitè; Lectiones, Benedictiones, Psalmum, Laudes, Offertorium, & Responsorialia, quis Clericorum dicere debeat. Ordo quoque, & modus Psallendi in Choro, pro solemnitate temporum; ordinatio quoque pro luminaribus deportandis; si quid etiam necessarium est pro reparatione Basilicarum; quæ sunt in Urbe, ipse denuntiat Sacerdoti, Epistolas Episcopi pro diebus juniorum Parochianis, per ostiarios ipse dirigat: Clericos, quos delinquere cognoscit, ipse distringat: quos vero emendare non valet, eorum excessus ad cognitionem Episcopi deferat: Basilicanos